

Het rechtse spook duikt weer op

Door Paul Belien

Uit: NUCLEUS, Jaargang 12, nr. 2 Februari 2001, p. 6

Tien jaar geleden werden, mede vanuit dit blad, pogingen ondernomen om in Vlaanderen een conservatieve-libera-

le-christelijke alliantie van de grond te krijgen. Het was niet de eerste poging in die zin. In 1973 ondernam de flaming-

antische christen-democratische ambassadeur Jan Hendrickx een poging om een debat tot stand te brengen rond de

vorming van een partij bestaande uit conservatieve liberalen en christen-democraten. Dat debat bloedde dood. In 1974 werd Leo Tindemans premier en leek de CVP op weg om zich tot een soort Vlaamse CSU om te vormen. Tindemans verloor in zijn partij uiteindelijk het pleit tegen de linkervleugel van Wilfried Martens en Jean-Luc Dehaene. Zij reduceerden de CVP tot de karakterloze en machteloze partij die ze vandaag is.

In 1977 richtte de conservatieve VU-senator Lode Claes de Vlaamse Volkspartij (VVP) op. Die stierf een stille dood toen Claes bij de verkiezingen in 1978 er (nipt) niet in slaagde een kamerzetel te veroveren. In 1991-92 onderhandelden diverse groepen met Guy Verhofstadt om de PVV om te vormen tot een conservatief-liberale formatie. Bij die gesprekken waren Lode Claes en een aantal oud-gedienden van de VVP betrokken, alsmede wijlen CVP-senator Bob Gijs en wijzelf. De zaak mislukte toen Verhofstadt opteerde voor centrum-links en scheep ging met VU-voorzitter Jaak Gabriëls. Daarmee werd de 'azuren droom', zoals Manu Ruys een conservatief-liberaal samengaan ooit omschreef (*Nucleus*, mei 1990), begraven.

Vandaag waart het 'spook van de rechtse partij' (aldus Rolf Falter in *De Standaard*, 7 februari) opnieuw rond. In de lente van vorig jaar lanceerde Johan Leman de stelling dat het Vlaams Blok in Vlaanderen een grote aanhang kon verwerven omdat er geen centrumrechtse partijpolitieke formatie bestaat: zowel CVP, VLD als VU zijn naar links opgeschoven, waardoor de conservatieve christen-democraten, liberalen en flaminganten partijpolitiek dakloos achtergebleven zijn.

Midden-januari scheurde de Volksunie uit elkaar langs de breuklijn tussen enerzijds conservatieve flaminganten en anderzijds links-libertijnen. Begin februari deed VLD-Europarlementslid Ward Beysen een oproep om een nieuwe rechtse partij te vormen waarin VLD-ers die het oneens zijn met het huidige regeringsbeleid evenals democratische Vlaams-Blokkers een plaats zouden kunnen vinden (*Het Laatste Nieuws*, 6 februari). Hierdoor dook 'het spook' terug op.

Binnen VLD en VU komen de scheuren duidelijk aan de oppervlakte. Bij de CVP zijn die er ook, maar minder uitgesproken omdat de CVP vandaag een oppositiepartij is, waardoor de tegenstellingen gemakkelijker toegedekt kunnen worden. Over de situatie in het Vlaams Blok kunnen wij niets zeggen.

Alleen dit: we kennen ettelijke Vlaamse prominenten en intellectuelen die bereid zouden zijn een stap naar het VB te zetten indien die partij zich een beschaafdere en meer positieve stijl zou aanmeten. 'Beschaafd' en 'positief' wil niet zeggen 'minder radicaal', maar wel 'minder platvloers' en minder negativistisch. Het VB zit met een ernstig imagoprobleem, deels door onjuiste mediaberichtgeving, maar deels ook door eigen toedoen.

BUITENLAND

Niet alleen op het terrein van de binnenlandse politiek doen zich vandaag gebeurtenissen voor die ertoe leiden dat het thema van de conservatieve partijpolitieke frontvorming opnieuw actueel wordt; er zijn ook internationale tenden-

Een Vlaamse
Conservatieve Partij
verzwakt België
omdat zo'n partij
geen Waalse
tegenhanger heeft.
Daarom zal het
Belgische
establishment zo'n
partij met evenveel
haat bestrijden als
het Vlaams Blok

sen die in dezelfde richting wijzen. Belangrijk daarbij is de politieke hergroepering op Europees vlak.

De christen-democraten hebben in het Europees Parlement front gevormd met de Britse conservatieven en de Italiaanse Forza, waardoor de Europese christen-democratie (overigens tot ongenoegen van de CVP) naar rechts opschuift.

Persoonlijk onderhouden wij goede contacten met de Britse *Conservatives*. We weten dat daar gehoopt wordt op een nauwe samenwerking met een zusterpartij in Vlaanderen. Die zusterpartij

bestaat vooralsnog niet, want de Britten sluiten bij voorbaat een bondgenootschap uit met de CVP („De meest linkse christen-democratische partijen in Europa zijn die uit België en Oostenrijk”), evenals met het huidige Vlaams Blok. Omdat ze in Vlaanderen geen zusterpartij hebben, willen de Britten aan de logistieke uitbouw van zo'n partij in Vlaanderen actief meewerken, op voorwaarde dat er zich fatsoenlijke en geloofwaardige politici aanbieden. Dat zo'n partij eventueel Vlaams-separatistisch zou zijn, is geen probleem. Integendeel. Een jong, vooraanstaand Brits politicus vertelde me onlangs: „Als Vlaanderen onafhankelijk wordt en een pro-Britse politiek voert, dan verdwijnt Brussel uit de Franse invloedssfeer, want Vlaanderen omsluit Brussel geografisch. Dan komt de Europese hoofdstad dus vanzelf binnen de Britse invloedssfeer te liggen, hetgeen automatisch zijn weerslag zal hebben op het karakter van de Europese Unie.”

NEDERLAND

Voorts is er ook de interessante ideologische evolutie die zich momenteel voltrekt binnen de Nederlandse CDA. Het proces is nog aan gang, maar, aangezien Nederlandse evoluties vaak een weerslag hebben in Vlaanderen, is het Nederlandse debat ook belangrijk voor ons. De twee 'ideologen' van de CDA, Prof. Anton Zijderveld en Tweede-Kamerlid Hans Hillen, willen hun partij heroriënteren in een uitgesproken conservatieve richting. „Het CDA kiest onomwonden voor een sociaal-conservatief profiel,” zo verklaarden ze onlangs (*Het Reformatorisch Dagblad*, 16 december 2000). „De kleine onderlinge verschillen tussen het CDA en de conservatieven zijn nog maar van weinig belang,” zegt Hillen.

Zijderveld, een agnosticus, verklaart: „Eind jaren zeventig, toen de verzorgingsstaat zijn hoogtijdagen beleefde en de staat een soort albedil werd, gingen mijn ogen ervoor open dat een democratie zonder mediërende structuren tussen burgers en overheid en tussen burgers en markt kapotgaat. Want een samenleving die als gevolg van de verzorgingsstaat verpietert en verloedert, wordt immoreel. Er wordt geschopt tegen de waarden en normen die zo'n samenleving bijeen houden.”

Volgens Hillen zal de nieuwe CDA „sociaal zijn in die zin dat ze waarden als respect en verzorging van de zwakken hoog in het vaandel zal voeren. En zij zal conservatief zijn, omdat zij bewezen

waarden zal koesteren en uitdragen.”

Hillen en Zijderveld praten momenteel met de Leidense rechtsfilosoof, Prof. A. Kinneging, voorzitter van de Nederlandse Edmund Burke Stichting voor conservatieve gedachtevorming. „We moeten ons op de bescherming van het gezin concentreren,” zegt Kinneging. „Het gezin: dat is volledig verwaterd en verdient meer dan ooit bescherming. De markt: daar moeten gewoon de wetten van de markt regeren. Als de overheid privatiseert zonder marktwerking te introduceren, gebeuren er gekke dingen. En de rechtsstaat: die wordt door de verzorgingsstaat en internationale ontwikkelingen steeds verder uitgehold. Maar juist voor de uitoefening van kardinale taken als wetshandhaving moet zij versterkt worden.” Het is een beknopt conservatief credo waar Hillen en Zijderveld het helemaal mee eens zijn.

Indien de CDA deze kaart trekt en er electoraal succes mee boekt, zal dit op termijn ook zijn weerslag hebben op de CVP.

DEMOCRATIE

Een bijkomende moeilijkheid om een conservatieve partij in Vlaanderen tot stand te brengen zal de grote weerstand vanwege het Belgische establishment zijn. Zo'n partij heeft immers geen Waalse tegenhanger. Wallonië is sociologisch veel linkser dan Vlaanderen. Indien de sociologische conservatieve meerderheid in Vlaanderen een partijpolitieke emanatie vindt, die tegelijk economisch-liberaal, ethisch-conservatief en Vlaams-nationaal is, dan wordt de vorming van een Belgische regering zeer moeilijk. „Er bestaat een rechtse mythe in Vlaanderen die wil dat Leo Tindemans in 1978 werd opzijgezet door links en Wallonië, dat hetzelfde Guy Verhofstadt overkwam in 1988, dat dit land sindsdien geregeerd wordt door centrumlinkse regeringen, omdat er in Wallonië altijd een centrumlinkse meerderheid is,” schrijft Rolf Falter (*De Standaard*, 7 februari). Wij denken dat dit niet zozeer een ‘mythe’ is, als wel een realiteit.

Indien Vlaanderen een rechts-conservatieve meerderheid krijgt, dan zal Vlaanderen, aangezien de Vlamingen de meerderheid in België vormen, evenwel het democratische recht hebben om deze rechts-conservatieve meerderheid ook in België op te leggen. Dat is ook steeds de stelling geweest van Lode Claes: de Vlamingen zijn de meerderheid in België, dus moeten zij er ook de baas zijn. Dat is

democratie. Als de Franstaligen zich bij die democratische gang van zaken niet wensen neer te leggen, dan moeten zij daar hun conclusies maar uit trekken. Het zal dan voor de internationale gemeenschap duidelijk zijn dat de tegenstanders van de democratie niet in het rechtse Vlaanderen te vinden zijn, maar wel bij de socialisten in het zuiden.

Een Vlaamse Conservatieve Partij verzwakt België omdat zo'n partij geen Waalse tegenhanger heeft. Daarom zal

De Britse
Conservatieven
hopen op
samenwerking met
een zusterpartij in
Vlaanderen.
Die bestaat
vooralsnog niet

het Belgische establishment zo'n partij met evenveel haat bestrijden als het Vlaams Blok. Iedereen die met zo'n partij van start gaat, weet bijgevolg wat hem te wachten staat. Het is dan ook veruit de eenvoudigste oplossing dat het huidige Vlaams Blok zich transformeert tot een brede conservatieve formatie. Sommigen in het VB zeggen dat hun partij die brede "rechtse" Vlaamse Volkspartij reeds is. Als het VB erin slaagt de publieke opinie daarvan te overtuigen, zal Stefaan De Clerck zich nog voor grote problemen gesteld zien.

NUCLEUS

Opinieblad

Uitgegeven door:
vzw Nucleus
Filips de Goedelaan 22
8000 Brugge